

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

62. Infesta lemurbus domus Patribus venditur, & sanatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

mens, eò tandem Bonzium adegit, vt desperandus euomeret, nec bonum per se, Deum esse, nec malum; sed *ad id quod*, & in vtrumvis ancipitem; nihil enim posse bonum esse, nisi posset etiam malum esse; statimque exiliens ficta lætitia insanire, triumphare, assensum omnium plausumque sibi arrogare: at enim impium Sannionem non passus Riccius diu insulse bacchari, responsionem eius quàm stolidam, tam sacrilegam, & detestabilem rationum vi tanta, & pondere obruit, vt qui aderant vniuersi, ac ipse forsitan Liguicinus, negarent solem de medio die lucere clarius quàm eius responsi falsitatem: eam vt pluribus prodesset peculiari opusculo digestam, suo adiecit catechismo; audituri de illa fusius conuenere illum postea nonnulli; eius demum præcones effecti conuiuæ qui de Riccij ore illam exceperant, magna gloria fidei sacrosanctæ, & incredibili Mandarinorum voluptate, ob cineratam exitiabilem machinam, qua Liguicinus, & Sannionius Literatos cum summo dedecore pertrahabant in cultum idolorum.

Rebus in spes apertas fidei propagandæ tam secundo consensu progredientibus, adest, cum sociis P. Cataneus quem congelatiò animum Lincini detentum diximus; moxque Riccius ad emendam Societati domum curam omnem sed frustra contulit, Deo illi domum abiudicatam possessione cuiusvis alterius ita reseruante vt eius desertæ solitudo in decas fidei Christianæ, & Patrum commodum cederet. Leutenius Mandarinus egregius ille Liguicini ethnici carminator, & encomiastes Riccij, editiore loco domum posuerat collegij sui Ministris habitandam, penes quod adificiorum est præfectura: domum ex opificum manibus recentem Dæmones inuadunt, fragore ac monstris ab ea omnes arcant, quosdam temerè incredulos, & inconsultè animosos grandi suo malo faciunt cautiore. Adhibentur Taosij & Bonzij qui rabioso vulgatu, & dæmonum artibus dæmones expellant, sed ij punctim casum sacris suis dum tentant ensibus occurrentes figere, aut diuidere spiritus, columnas scilicet, & parietes gnauiter vulnerant. Cæterum domus inhospita, inaccessa, monstris lemurum famosa remanet: hanc ergo Leutenius ipsemet, mercem vltioneam Riccio obtulit, nec eius infestæ vitium tacuit, nec castas in ea expianda Taosiorum nugas tragicas; nec esse demum tam formidabilem vt eam nec dono quisquam vellet, nedum pecunia. Sed in te, aiebat, virum sanctum, aduerto dæmones nihil ausuros, imo raptim fenestris enasuros vbi ædium limen contigeris, & eiusdem tecum impatientes tecti domum tibi fruendam relicturos, hoc si fore confidis; & si domus placet, bonis auiibus tua sit, refusa dumtaxat parte sumptuum ferè dimidia quos in extrahenda illa feci. Cui Riccius, dæmones nequaquam metuant Christiani, eadē totis pugnent, & læuant inferis, nam qui Deo seruiunt præpotentes, & summè erga suos pio, qui paterno illos complexu tuetur; nec mora domum adit, compertamque habitationi decem Patrum valde idoneam

61.
Infesta lem-
uribus do-
mus Patribus
venditur, &
sanatur.

neam, præfenti conditi pretij parte illam emit, partem alteram in annum distulit. Die eodem Mandarinus generosa planè munificentia cum emptionis tabulis Edictum spontè ad eum misit, Magistratus sui sigillo munitum, & pro foribus appendendum, quo seuerissima interdictione, vetabatur quisquam litem pro illa domo Patribus mouere; suo ac suorum, assensu Collegatarum, dicebantur eam legitime possidere, ac iure perpetuo domus ad illos pertinere: quo beneficio ultra quam sperari poterat attributa est nobis & domus, & ciuitas auctoritate in posterum firma & stabili, Aprili exeunte anno 1599. ex quo nostræ huius stationis eximæ deinceps anni censebuntur; hæc votis tam dudum iteritis optata; tam præter morem legemque imperij inexorabilem, nec petentibus nec cogitantibus obuennisse, ne Ethnicici quidem paulo cultiores Deo factum auctore negarunt, Guanus Præfles Riccio intimus, insigni miraculo deputauit; & crassioribus etiam palpandum Deus exhibuit. Expectabant omnes quo nox euaderet quam primam Riccius ducturus erat in ædibus in quibus dæmones nullos secum volebant inquilinos. Domum ingressus aulam instruxit, altate composuit, preces aliquot fudit, sacratæ aquæ aspergine cubicula omnia iustrauit. Exin mira ædibus quies, mirum silentium; secuta crebro, & placida in multam noctem cum Literatis confabulatio; quod post tam infamem, & diuturnam lemurum infestationem, tamque in Bonzios & Taosios irrisos pertinacem, primo statim ingressu Riccij repentè patratum, adeo excessam vrbis vniuersæ ingenerauit mentem de lege Christiana vt nullæ æquè tantam potuerint nostrorum conciones. Leuteuius ædium venditor assererat à Deo Riccij adactos dæmones infestas habuisse, quod eas se maximè augurato, panctisque cæli ac temporum summè beneficis extractas, non potuissent alioqui per se occupare; sed Riccij Deum ad hoc illis dedisse incolendas, vt desertæ tandem, & habitabiles nemini, vilissimo pretio illi venumdarentur cui eas designarat. Vexationem dæmonum difflatam, secuta est ab hominibus alia, sed breuis & honorifica. Recepta fuerant ex nauis quæ anni post hiemem soluto, Licino appulerat, dona Regi Sinarum destinata: eorum raritas, nouitas & insolentia operis peregrini, summorum imprimis tribunalium proceres Mandarinos, deinde alios, denique priuatos omnis ordinis, & conditionis tam confertim, & diu ad videndum traxit, vt decem totos dies perpetuus fieret domum nostram, ad noctem mediam concursus, quo demum nostri conuictis ritibus excipiendo fracti, concludere se domi vt cui iam ferendæ nequibant sufficere, molestiam vitarent. Sed enim stipata ante fores turba, aliis alios densè trudentibus non semel eas effringere; tum sese intro penetrare, & petita demisse venia curiositatis importunæ, velle sibi quoque illa miracula ostendi: cui vrbianitati cum negari nihil posset, meliori consilio dona illa transferri placuit in palatium Colij Cioseliani, qui Magistratus id habet muneris, vt quæ ad Regem pertinent conseruet:

62.
Pechinum
redire parat
Riccius vi-
dens dona-
tua Regi
plac.

63.
Nanchini
apertè Chri-
stum præd.

63.
Christiane
Eecl. mores
Magno fu-
ctu Sinis e-
natrat.

seruet: illic dum custodiuntur sollicitè pauci ad ea spectanda, & factas
imagines prostratione corporis, & odorum vaporazione honorandis
admissi sunt. Fauit tamen sententiæ Riccij maiorem in modum tam
frequens Nanchini eorum spectaculum, & admiratio: ita enim supre-
mis aula illius Mandatinis probata sunt, vt affirmarent Regi placitum,
hortarenturque Riccium ad iterandum iter, nec fore illi, tametsi ca-
terno, Pechini difficiles ad Regem accessus, cessante iam belli tapou-
ci quæ olim eum excluderat suspiciosa causa, quibus ille ardentè in-
stinctus, metûque insuper, ne quem Nanchientium Eunuchorum, vt
est genus id auarum & perfidum subiret cupido, Regis gratiæ exclusu
Patribus delatione munerum captandæ proficisci Pechinum matu-
ruit; ac dum Cataneus rediret quem Macaum mittebat curando sibi via-
tico, & aliquibus ex Europa donis ad parandum sibi ad Regem ad-
itum; nefas sibi putauit otiosi, sed procerum vsus beneuolentiæ, &
securitate habitationis, Christum cepit apertè prædicare ac frequen-
tari ab auditoribus, eius claritudine exempli doctrinæque excitis. In
iis digni sunt mandandæ in posteros prærogatiua memoriæ, qui ius pri-
migenium Sinensis Ecclesiæ suscepto baptismo occuparunt. Erant in ea
familia Cin, inter militares factis & maioribus insigni; familia caper-
annorum septuaginta senex, cum filiis, nepotibus, eorum vxoribus, &
affinium turba idolis pertinacissimè addictus. Verum vbi Deo miseran-
te in Riccium incedit, audiuitque de Deo perpauca suos omnes ad
eum ampliùs audiendum, & percipiendum intelligentius deduxit, dem-
ptis feminis, quas verat mos patrius ab vilo vitorum præterquam a
maritis, & parentibus conspici, à quibus fidei arcana edoctis, cum
essent eruditæ, omnes simul, eorûmque famuli solenni baptismo tincti
sunt. Senex Cin Paulus sacro ex fonte nomen duxit; maximus natu fi-
liorum Martinus, tantis diuinitus vniuersi virtutum opibus cumulati
vt earum magis quam temporis titulo primas in illa Christianitate pro-
meriti fuerint. Saluatoris effigiem qua illos donauerat Riccius, elegan-
tè ornato decorarunt, & metati sunt ei sacellum domi, vbi factis ope-
rabatur sapius, ad piam mulierum consolationem, quæ secessu perpetuo
tenentur: vicissim illi Riccium, simulachrorum numero sane gran-
di donarunt flammis absumendo, quorum partem monstruosa vel pol-
chra specie singularem, Macaum transmisit, vbi cum multa gratula-
tione, & lachrimis iucundo spectaculo fuere tanquam primitiu. Spolia
subactæ Nanchini idololatriæ. Secuti sunt nascentis illic Ecclesiæ par-
tus primos, Riccij opera complures, quos Pechinum iturus, in Christo
educandos sociis reliquit, cum illustri existimatione Christianarum
rerum, maximè apud Literatos vt qui noissent illas iusto pretio æstimare.
Ad hoc illis prolixè ac sapius narrabat de Xenodochiis, publi-
cis pauperum domibus, nosocomiis etiam insanabilium, imo & peste
& elephantia ictorum: de paedotrophiis, ad alendos matrum inopum
fetus; de peregrinorum, vndecumque nati, hospitiiis largoque ad hæc,
&